

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padena dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarzwald v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglaševanje pa na upravnništvo »Gorice«. Oglaševanje računajo po petstokrat in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Binkoštni misli.

Pomen binkoštnih praznikov se je često razlagal na različen način: v verskem, političnem in socialnem oziru. Razlagalci pa so se vedno vračali k eni misli, da so ti prazniki za vso krščansko družbo simbol svete resnice, ki ima svoj izvor in začetek v Bogu. Ta misel je bila vedno jedro pravim razlaganjem pomena o binkoštnih praznikih.

In res: na katerokoli polje razmišljanja se podamo, povsodi nas mora voditi resnica, ako hočemo s svojimi nauki koristiti. Bodisi da poučujemo narod o veri, o politiki, o družabnih razmerah, o gospodarstvu, vedno mora biti stavljen par na podlago resnice, drugače je brez haska. Kdor dela drugače, zapelje v zmoto sebe in vsakogar, ki ga posluša in to mu ni v čast.

Kako vse drugače bi bilo na svetu, koliko hitreje bi človeštvo napredovalo v dobrem, ako bi one, ki poučujejo ljudstvo, vedno prošinjali čiste resnice. Komur je tudi res na tem ležeče, da koristi in da ostane v trajnem blagem spominu, ne bode nikdar drugače delal nego tako, kakor mu veleval glas resnice. Le oni, ki se hoče od hipa do hipa okoristiti od zmešnjave, razširjal bode laž in mamil ljudstvo z neresnico, kmalu pa ga začno tepsti nasledki skrunjenosti resnice...

Ali nimamo o tem dovolj vzgledov, kamorkoli se ozremo?

Resnica prodira, laž razdira! To vidimo v svoji lastni domovini. Naše ljudstvo samo lahko opazuje, kako se podirajo dan za dnem šotori onih, ki so hoteli na temelju neresnice dosežati svojo korist. Karkoli so pričeli, često so hoteli najprej vse postaviti na glavo. Narodnostno vprašanje so hoteli reševati s tem, da so v ljudstvu zatirali moralni čut in poštenje in z golo frazo o narodnosti pomagati narodu do boljših časov. Ker so menili, da je najbolje zatreti v

ljudstvu vero v Boga, sploh vsako vero in mu vsiliti prepričanje, da je laž to dobro kar človek stori po svoji zdravi pameti, zato so naposled tudi iznašli nazor, da Slovenci na Goriskem ne dosežemo ničesar, ako se držimo starega gesla nepremične zvestobe do vere, domovine in vladarja. H kratu bi morali Slovenci podreti te svoje oltarje in drviti čez drn in strn v naročje svojim najhujšim nasprotnikom, potem še le bi dosegli to, za kar se z navdušenjem borimo desetletja.

Tako učijo ljudje, ki so vrgli puško v koruzo in ki se samo še klatijo po narodnem polju kot politični potepuhi in hudomušno ovirajo na resnem delu koristne delavce. To kažejo posebno s tem, da v nič devljeje vse, kar store drugi dobrega za domači napredek bodisi v gospodarskem ali političnem smislu in po vrhu ugonablajo v ljudstvu navdušenje za sveto narodno stvar. Koliko škode store s tem hujskanjem, to žal opazujejo na raznih krajih domovine, posebno pa onih, kjer so po večini obrodila sad njihova načela. V taci krajih je ljudstvo vse podivjano, ne pozna ničesar, kakor svojo strast in se roga vsakemu redu in avtoriteti. Mi razumemo, kaj to pomeni: ljudstvo naj bi postalo zmožno za odpad ne le od vere marveč tudi od narodnosti, pripravljena naj bodo tla nasprotniku kadar pride, da bode le kar jemal brez odpora! Ako ljudstvo noče po nasvetu razdiralcev naravnost v objem nasprotnikov, naj pa pride tija po ovinkih t. j. potom demoralizacije najpostane ugodno za odpad. Pogibelj kakor rečeno praznuje svoje orgije, strupenja v zlo zliva se ljudstvu s hrano v dušo. Zaradi tega ne držati križem rok! Ako imamo sovražnika v lastnem taboru, moramo mu zapreti pot do naših domov, do naših src.

Komur je za srečo naroda, naj ne počiva! Glavno je, da se ljudstvo vedno goreče zaveda svojih najsvetejših dolžnosti, da ne odneha ni za hip od zvestobe do vere in naroda

in da hodi v vsem svojem dejanju in nehanju pota, ki jih predpisuje sveta resnica.

To blagonsno delo je še premalo razširjeno med ljudstvom, zato ne uspeva povsodi dober nauk. Za to delo niso le gotova zborovanja in gotove prilike, marveč vsaki trenutek, bodisi doma ali zunaj pri delu. Vso našo družbo naj prešine sveti žar spoznanja o lepem in zares koristnem, potem je dosežen namen.

Časi so se izpremenili, naše borbe so postale drugačne, zdi se, kakor da bi v narodnem oziru ne bilo več v toliki nevarnosti. Da pa nas nekega dne ne zalóti prevara, ne smemo preveč zaupati slučajju, marveč biti še nadalje na straži. Ako miruje navidezno vnanji sovražnik, pa tem brezvestnejše deluje njegov zaveznik, naš notranji sovražnik, kl nam biva v hiši. Tega pa razorožimo najbolje s tem, da ga preziramo in se prizadevamo v navidezno mirnem času izpopolniti in utrditi se v vsakem oziru po geslu: vse za vero, dom, cesarja, vse za resnico in pravico!

Dopisi.

Iz Kanala. — Poročati mi je o nekem dogodku v našem trgu, ki ni brez pomena. Dne 12. t. m. so bili pozvani na razpravo zaradi prestopka policijske ure tukajšnji krčmarji. Občinski redar kot zatožitelj pa pri obravnavi ni bil navzoč, dasi bi bil moral biti. Ta zadeva je napravila dosti slabe krvi. Krčmarji se namreč ne spominjajo, da bi bili po občinskem redarju kedaj opominjani, da svoje krčme v nočni uri zapró ali opominjani, da bi bili prekorajčili policijsko oro.

Temveč so bili kar naznanjeni in sicer P. B. kavarnar in krčmar 17 krat, I. G. enkrat, F. U. krčmar 2 krat, A. R. 1 krat, T. K., V. L. in M. P. po 5 krat, zaradi prekorajčenja polic. ure. Najzanimiveje pa je to, da gostilničar pri »Čarbonu«

nje nočna omarica z železnim svetilnikom. Kamjonka ni imel od štedljivosti posebne sobe ter je spal v delavnici. Sicer je bila postelja prislunjena na slepi zid, toda sedaj je bil slepi zid odmaknjen, da je bolnik lažje videl skozi okno, katero je lažje opazoval, se li ne bode že enkrat zvedrilo. Drugo še večje okno, napravljeno na stropu delavnice, je bilo znotraj s tolikim prahom zastrito, da je skoenj celo ob svetlih dnevih prodirala samo siva ter turobna svetloba.

Toda razvedriti se ni hotelo. Po nekoliko mračnih dneh, so se nabrali težki oblaki in nastala je še večja tema.

Do sedaj je Kamjonka samo neodet ležal na postelji, a ko je čutil, da mu je slabeje, se razpravi ter vleže popolnoma.

V resnici ni toliko trpel zaradi neke gotove bolezni, kolikor od nezadovoljnosti, onemoglosti ter žalosti. Navadna slabost ga je potrla. Ni mislil ravno umreti, a zopet se ni čutil dosti močnega, da bi živel.

Dolge ure mračnega dneva so se mu dozdevale tem daljše, ker ni imel nikogar pri sebi. Žena mu je umrla pred

ni prestopil nikdar policijske ure (seveda po mnenju obč. redarja).

Mogoče pa ima ta gostilna svojo »posebno srečo«? Resnično in dokazano pa je, da je bila tudi ta gostilna odprta čez polic. uro in sicer v noči od 28. feb. t. l. do 1. ure zjutraj in v noči od 12. aprila t. l. do 2. ure zjutraj. In vsaki teden po najmanj enkrat se v isti tak prestopki redno dogaja. Ali tega občinski redar ne vidi?

Da bi pa občinarji ne imeli uzroka govoriti morda o pristranskem postopanju glede prestopka polic. ure, bilo bi pred vsem potrebno imeti v občinskem redarju moža, ki bi to zares neprijetno službo vršil brez ozira na tega ali onega krčmarja, jedino tako, kakor velevala dolžnost.

Da se slavno županstvo v Kanalu hoče posluževati svoje pravice, da strogo in nepristransko postopa zoper take prestopke, v tem mu izrekamo svoje priznanje. Drugo težavno vprašanje pa je, kako naj se nekateri krčmarji sami izognejo posledicam prestopka polic. ure, ako pa jim včasih celo — občinski starešinarji to onemogočujejo? Možakarji se vkljub krčmarjevi prošnji ne odpravijo ob določeni uri iz krčme, marveč se izgovarjajo, češ, da bodo oni plačali kazen mesto krčmarja, če bode treba. Ko pa je to treba storiti, pa se zopet izgovarjajo, da so že »plačali kar so pili«.

Pa vprašamo, ali je to res popolnoma v redu? Može, ki bi celo morali skrbeti za to, da se ne otežuje drugim izpolnovanje dolžnosti in mesto da bi bili v izgled občini, pa vzbujajo o sebi sodbo, ki jim ni v prilog!

V Kanalu ni takih odnošajev, da bi bil kdo (izvzemši morda kak popotnik) primoran ostati čez polic. uro v krčmi. In vendar zagrešujejo take prestopke celo moške, ki bi bolje storili, da skrbijo za svoje družine, da ne bo doma prepira in joka žen in otročičev, katerih nekateri nimajo niti kaj jesti in obleči in ki morajo počivati v posteljah, na kakoršnih bi še žival ne ležala rada, k večjemu cigani. Je hiš, kjer se tlačijo vsa družina v eni sobi, staro in mlado, kar ni v prid ne zdravju ne morali. In za take reči se ne brigajo merodajni možje, ki so vendar

dvajsetimi leti, rojaki njegovi so mu živeli v drugem kraju zemlje, a z drugimi ni občeval. Zadnja leta so ga zapustili znanci, kar je vnelo v njem tem večjo slabo voljo. S prva je to njegovo razpoloženje zabavalo ljudi, toda kasneje, ko je postal še večji čudak in je vsaka šala prouzročila pri njem dolgočasno zamero, so nehali z njim občeovati celo najboljši znanci.

Pripisovali so mu celo to v greh, ker je z leti postal pobožen ter so sumili je li resnični ta pobožnost. Zlobni jeziki so govorili, da po cerkvah zaradi tega toliko sedi, da dobi od duhovnikov naročila za cerkve. Toda to ni bila resnica. Njegova pobožnost ni izvirala morda iz globokega ter tihega verskega prepričanja, ali potekala tudi ni iz dobičakželjnosti. To sumničenje je opravičevala njegova skopost, katera je Kamjonka nekoliko preveč obladovala. Od štedljivosti je stanoval že nekaj let v delavnici; hranil se je pa tako borno, da si je tako zdravje pokvaril, da mu je bilo obličje prozorno in rmeno, kakor da je iz voska. Ljudij se je zaradi tega tako ogibal, da bi ga kdo ne prosil kake usluge.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Lux in tenebris lucet*).

Spisal H. Siewkinezie, poslov. J. I. Cvetko.

Včasih nastajajo jeseni najčesče v mesecu novembru tako vlažni, mračni ter neprijetni dnevi, da celo zdravemu človeku življenje zagrenjajo. Odkar je Kamjonka začutil, da je bolan ter nehal delati krog kipa »Milosrčja«, od tedaj ga je slabo vreme bolj mučilo kakor bolezen sama. Vsako jutro se je iztegnil s postelje, da odgrne zaveso velikega okna delavnice, ter pogledal kvišku, ne bode li že vendar zagledal krpico modrega neba; ali vsakokrat ga je njegova nada prevarila. Težka siva megla je visela nad zemljo; dež ni šel, a vendar je bilo kamenje potlakanega dvorišča kakor z vodo nasičena goba; vse je bilo mokro, polzko, vlažno; od te vlage so padale pojedine kaplje v svetle žlebove in so odmevale z neko obupno jednoličnostjo kakor da bi odmerjale to turobno vreme, ki se je leno umikalo.

Okno delavnice je zrlo na dvorišče, ki je zadaj zaokroževalo vrt. Izza plotja je zelenela še trava v nekem bolestnem

*) Lucet sijet v temi.

zelenju, katero obdaja smrt in trohnoba; a drevje z ostankom žoltega listja, z vejami počrnelimi od vlage in tuintam od megle uničenimi, se je zdela, kakor da je že povsem odmrlo. Vsakega večera se je razlegalo po njih krokanje vran, ki so se vračale iz gozdov in s polja v mestna prezimovališča ter padale glasnim tleskanjem kril na prenočišča na počrnelih vejah.

V takih dnevih se je zdela delavnica neprijetna kakor mrtvašnica. Mramorju ter gipsu je treba modrine, a taka siva svetloba je razlivala čez njihovo belino nekaj turobnega. Gubeči svoje izrazitejšje črte so se kipi preobraževali v nekake nevredne in v resnici grozne prikazni.

Nesnaga ter nered sta se povečevala tužni pogled delavnice. Na tleh je ležal na debelo prah od pohojenih drobcev terakote in od blata nanešenega z ulice. Stene so bile mračne in samo tupatam odličene s sadrenim nakitom rok ter nog, a sicer gole; ne daleč od okna je viselo ogledalo, a vrhu njega konjska lobanja in strok cvetja, očrnel od prahu.

V kotu je stala postelja pokrita s starim in oguljenim pogrinjalom, poleg

poklicani v to, da delajo na odstranitvi takih pogubnih in pohujšljivih razmer.

Ako bi kaj izdala dobrohotna beseda, morali bi povdarjati, da bi najbolje zamogel vršiti svoje vsestranske dolžnosti župan, ki ni sam krčmar. Le kot tak bi imel vso moč postopati proti izvestnim ponočnim čukom, ki se ogibljejo svojega gnezda in nastopiti proti razmeram, ki niso v čast občini in ne v blagor občanom.

Od Izliva Bače. — Že pred kakim poldrugim mesecem sem opozoril v Vašem cenjenem listu občinstvo in poklicana oblastva na nekatere nedostanke, tičeče se nadzorovalnih organov na naših erarskih cestah. — A mesto da bi se glas izmed davkoplačujočega občinstva uvaževal, so se razmere v tem pogledu — kakor nalašč — še poslabšale.

Takrat sem bil omenil, da vporablja c. kr. cestni inženjer v Tolminu cestnega mojstra tolminskega v uradu, mesto da bi ga vporabljal za nadzorovanje cest, za kar je izključno postavljen. — Sedaj pa se gradi blizu Reke ob idrijski cesti neka nova cesta in kaj je storil gospod inženjer? Poslal je tolminskega cestnega mojstra na Reko kot stavbenega nadzornika, v svoj urad pa kliče od časa do časa volčanskega, tako da je mnogokrat brez nadzorstva cesta od Plavi do laške meje, pa od Ušnika do Kranjske meje!

Prosimo še enkrat slavno glavarstvo, naj poskrbi da se odpravi ta za naš promet jako občutljivi nered, sicer si bomo morali iskati pomoči drugje.

Iz Boveca. — V jedni zadnjih št. „čedne“ „Soče“ se je nekdo postavil za varuha časti bovških „liberalcev“, o katerih je pisal „Prim. List“, da ne zaslužijo več, da bi imeli pred njimi bovški delavski stanovi „rešpekt“.

Radi tega kliče rahločutni in za vse dobro vneti mož policijo in kdo vé koga vse na pomoč, češ, to je hujskanje in nevarno počenjanje, kaznjivo dejanje.

Mesto, da bi učili „nunci“ ljudstvo, naj ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, je uče, naj ga ne spoštuje.

Kdor hoče zavijati, zavije slednjič lahko še metlo repatice — ako ne drugače, s pokvarjenim daljnogledom.

Odgovarjali ne bomo na strupene besede tega lista, pač pa stavimo njegovemu dopisniku in z njim vred vsem, katerim je „iz srca govoril“, sledeča vprašanja:

1. Ali naj imajo bovški delavski stanovi „rešpekt“ pred bovškimi naprednjaki in sebičnejši, da ne rabimo hujše besede, kateri so hoteli z vsemi sredstvi preprečiti potrebno delavsko organizacijo? Glej nesramne napade v „Slov.“ Narod“, „Soči“ in „Primorcu“ iz 2 let sem. —

2. Ali naj imajo „rešpekt“ pred „liberalci“, kateri jih vedno sramotijo in napadajo radi njihovega mišljenja po gostilnah, časnikih in drugod?

3. Ali naj imajo „rešpekt“ pred „naprednjaki“, ki so jih lani pitali v „Soči“ in „Primorcu“ s — pijanci, razgrajaci in z vsemi najgršimi psovskami?

4. Ali naj imajo „rešpekt“ pred vso „napredno“ bando, katera je hotela preprečiti lani 21. julija v Bovecu shod, na katerem se je sestavil gospodarski program za Bovško, in so ravno s svojim drznim in divjim nastopom stvari tudi v očeh vlade mnogo škodili?

5. Ali naj imajo „rešpekt“ pred „liberalci“, kateri so lani bovško mlekarico umazali ter ubogemu ljudstvu s tem mnogo škodili?

6. Ali naj imajo „rešpekt“ pred bovškimi „liberalci“, kateri še danes iz sebičnosti nasprotujejo temu, da bi se napravili v Bovecu živinski sejmi?

7. Ali naj imajo delavski stanovi bovški „rešpekt“ pred bovškimi „liberalci“, ki jih vedno tožarijo, skubijo in si le to želijo, da si jih ohranijo vkleknjene v zloglasne verige novodobnega suženjstva?

8. Ali mislite, da so Bovčani padli na glavo?

Iz Rodika. — Pod tem naslovom prinesla je „Soča“ z dne 10. t. št. 54., katero mi je posodil dober prijatelj, obširen dopis. Odgovarjam na ta dopis ne radi sebe, kajti „Soča“ — v sedanjih razmerah — se svojim dopisnikom vred mi ne more časti vzeti, razun če bi me hvalila, in mi je tudi ne more dati, razun če me blati in napada, ampak odgovarjam le vsled želje in radi svojih župljanov, katerih nekateri, četudi popolnoma prepričani o nasprotnem, imajo vse za golo resnico, kar prinaša „Soča“ v svojih predalih, ako se nihče zoper to ne oglasi.

„Sočin“ dopisnik (lahko bi rekel dopisnika, oba z brado kakor „koza“) seveda se ni podpisal, ker drugače ne bi bil mogel pisati „iz Rodika“, ampak od tam, odkoder se v zadnjem času zanašajo v Rodik zlobne zdražbe in neosnovana hujskanja v zadevi naše župnijske cerkve, torej v zadevi, katera bi morala biti vsem Rodiškim župljanom brez izjeme sveta in resna in v kateri bi morali biti vsi zložni, kakor so tudi res bili, dokler ni „Sočin“ dopisnik vsejal seme razdora in nesloge. (Rodiški vaščani so v tej zadevi še dandanes zložni, kar povdarjam s posebnim priznanjem in kar jim služi v čast, razun pohlevnega, žganju udanega učenca „Sočinega“ dopisnika, in pa onega, ki se nemore pozabiti, da si ni mogel utolažiti skomine pri blagoslovljenju župnišča. Vredni razlogi kaj ne?) Ni se podpisal „Sočin“ dopisnik, ker bi ne bil, kakor poznati njegovo čistiželjno in dokaj hinavsko narav. napisal toliko laži in nedoslednosti, on dopisnik, ki je še nedavno pred menoj tako črnil tiste Rodičane, s katerimi se zdaj druži, ker so mu šli v svojo sramoto na limanice v dosego njegovih čudnih namenov. — Da je omenjeni „Sočin“ dopis poln bedastih nedoslednosti, spozna vsaki bralec, ki le površno bere ta dopis, ter ako ima količkaj več razsodnosti, kakor lahkomišeln „Sočin“ dopisnik. (Lahkomiseln je, ker dela zdaj vse pretege zoper svoje prejšnje „trdno prepričanje“). (Konec pride.)

Politični pregled.

Državni zbor.

Vladina želja, da bi se razprava o državnem proračunu končala že v tem tednu se ni izpolnila. Pač pa ni še izključeno, da se ne bi ta razprava končala vendarle še pred koncem t. m. tako, da ne bi bilo potrebno predložiti vladi predloga za jednodesečni proračunski provizorij. V sredo namreč se je imela sniti v Budimpešti avstrijska delegacija, doseglo se je pa med obema ministerstvi predsednikoma in predsednikoma obeh delegacij sporazumjenje tako, da se v sredo snide ogerska delegacija, a še le 26. t. m. pa avstrijska. To pa v ta namen, da bi drugi teden poslanska zbornica nadaljevala razpravo o državnem proračunu ter jo tudi dokončala. Ta teden je posl. zbornica v sredo dovršila razpravo o železniškem ministerstvu ter sprejela proračun tega ministerstva nespremenjen. Med raznimi resolucijami in predlogi naj omenjamo tudi ono posl. dr. Žitnika. Posl. Žitnik je namreč, sklicujoč se na razne prošnje stavil resolucijo, s katero se vlada pozivlja, naj čim prej stori primerne korake ter dovrši potrebne obravnave da se nameravana železnica Gorica-Ajdovščina podaljša po vipavski dolini ter na primeren kraj, v Postojni ali v Rogatecu zveže z južno železnico.

Zdaj razpravlja posl. zbornica o proračunu kmet. ministerstva. Tudi ta razprava se vleče jako na dolgo. Govorniki imajo le malo poslušalcev. Kdo naj bi poslušal takošne klobasarije, kakoršno je kvasil n. pr. isterski poslanec Polesini čitavši svoj govor s katerim je hotel farbat žbornico, kakor da bi bila vlada na Primorskem posebno naklonjena Slovanom ter da bi sipala polne vreče denarja med nje, da bi povzdignila njih poljedelstvo, a Lahe pa da popolnoma zanemarija, kar je v resnici ravno nasprotno. Pa tudi razne interpelacije in nujni predlogi jako zavlačujejo proračunsko razpravo. Med temi naj navedemo interpelacijo poslanca Klofača v kateri pravi, da je bil neki kočijaž nadvojvode Franca Ferdinanda pri sodišču oproščen; nadvojvoda da je zahteval nemški prevod sodbe in je sodnika grajal da je kočijaža oprostil. Interpelacija

vpraša, če se res začne vsled vpliva nadvojvode Franca Ferdinanda novo postopanje proti dotičnemu kočijažu in če hoče pravosodni minister preprečiti vplivanje nadvojvode na pravosodje. —

Socijalni demokrat Daszynski pa je stavil v četrtkovi seji nujni predlog glede velikanskih stroškov katere bodo prizadeli državi novi topovi ter zahteva od vlade, da koj odgovori, kje da bo našla potrebnega denarja za take ogromne izdatke, ko finančni minister vsakokrat ko gre za prepotrebne podpore in naprave pri kmetu in obrtniku vedno toži, da nima tozadevnih zalogov.

Posl. Daszynski je hudo napadal vlado. Rekel je, da v delegacijah je 35 možičev veleposestnikov in udov gosposke zbornice. To so krasni eksemplari vladnih kimovcev, 35 možičev, ki delajo sramoto Avstriji v veselje celi Evropi, pred katero se blamirajo. Bilo bi treba ljudi, ki bi v delegacijah tem ljudem usta zaprli. Saj nič ne morejo, ker gledajo le na to, da so povabljeni k dvornim kosilom, niso pa ljudski zastopniki.

Zbornica je odklonila z dvotretjinsko večino nujni predlog soc. demokratov glede otvoritve debate o novih stroških za topove. Po utemeljitvi poslanca Daszynskega je izjavil finančni minister Boehm-Bawerk, da je vlada pridila zahtevi vojne uprave, ki je bila neodločljiva tehniška potreba, ker ni mogla prevzeti odgovornosti za krivdo, če bi v slučaju resne nevarnosti, katere nas varuj Bog, cvet naše mladine moral iti v boj z inferiornim orožjem in v zavesti, da je sovražnik tehniško bolje oborožen. Stroški za prenosno topništvo se za sedaj še ne dajo proračunati, ker še niso dognani dotični poskusi. Glede pokritja izjavlja minister, da se stroški ne pokrijejo iz tekočih dohodkov, marveč potom posojila, ki se bo amortiziralo v primernem času.

Wolf-Schalk.

Kakor je znano, toži znani vsemenski kričač Wolf znanega vsenemškega kričača dr. Schalka zaradi razžaljenja časti. Zato se je obrnilo sodišče v Inostu do predsedn. poslanske zbornice s prošnjo, da bi smelo postopati proti dr. Schalku. Včeraj je imel imunitetni odsek sejo, v kateri je sklenil ugoditi prošnji tega sodišča ter dovoliti mu, da sme postopati proti dr. Schalku. Sicer pa je dr. Schalk sam izzval tak sklep imunitetnega odseka ker želi, da pride Wolfovo umazano perilo pred sodišče. In tako pride o Wolfu še marsikatera stvar na dan, ako se mož ne premisli in ne odstopi od tožbe.

Morilec ministra Sipjagina obsojen na smrt.

Morilec ruskega ministra Sipjagina, Balmašev, je bil minulo soboto pred vojnim sodiščem obsojen na smrt na vislicah. Pred sodiščem se je jako predrzno obnašal. Na razna vprašanja ni hotel odgovarjati. Le na vprašanje, ako ima s krivcev, je odgovoril: „Da imam a samo jednega!“ — „In kdo je ta?“ — „Ruska vlada“. Ob razglašenju smrtno obsodbo je bil popolnoma hladen.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnistvo „Gorice“: preč. g. S. Gregorič: iz Gorupove nagrade za III. zvezek poezij K 50. Hvala!

Zahvala in prošnja. — Z veliko radostjo opažam, da se naša šolska knjižnica tako lepo množi. Dediči ranjkega profesorja Kragelja so nam poslali 85 knjig, preč. g. S. Gregorič, vikar v Sedlu 71 knjig, g. svetnik Vodopivec že zopet 39 knjig, g. Ignacij Kovačič iz Sv. Lucije 24 knjižice za mladino, gospica Marija Komačeva, učiteljica v Ribembergu, delavsko podporno društvo in neimenovani rodoljub po več knjig ter gospa Amalija Kavčičeva eno knjigo. Požrtvovalnost naših rodoljubov in rodolubkinj je res občudovanja vredna — Bog plati!

Četudi se je število knjig zdadno povečalo, vendar je nadkriljuje še vedno broj nadepolnih bralk in bralcev. Č. g. rodoljubi in rodolubkinje! posremajmo dosedanje požrtvovalne darovalce in privoščimo knjižnici v „Šolskem Domu“ takošen obseg, kakoršen gre šolski knjižnici takega zavoda.

L. Koršič, knjižničarica.

Vabilo. — Člani društva „Šolski Dom“ se še jedenkrat uljudno vabijo na občni zbor, ki bo v četrtek 22. maja ob 11. uri predpoludne v prostorih „Šolskega Doma“ z dnevnim redom, ki ga določujejo društvena pravila.

„Krojaška zadruha“ je imela v minulem letu 1901 dnevnega iztržka 16.288-94 K, denarnega prometa pa 316.847-70 K. Kosmati dobiček znaša 31.291-98 K.

Opozarjamo na občni zbor, ki bo 22. maja ob 11 $\frac{1}{2}$ uri pop. v prostorih „Goriške čitalnice“.

Nova slovenska opera „Farbarija“ — Vprašamo, kdo bi se začudil, ako „Soča“ v svoji torkovi številki prinese to-le „gledališko naznanilo“: V novem prekrasnem „Narodnem gledališču“, katero je sezidala narodno-napredna stranka v Gorici s tisučaki „Narodnega sklada“, se je na binkoštni pondeljek predstavljala najnovejša opera „Farbarija“ od znanega slovečega avtorja A. G—k, opus št. 1000. Opero je dirigiral B. Benisek, kapelnik slovečega orkestra „glasbene šole“, katerega je izborno izvežbal g. Fajgelj ml. V operi sta se posebno producirala kot prve moči primadona znani slavček in kot tenor solo g. Fran Stelč.

Pravimo, ali bi se bilo čuditi, ako bi „Soča“ prinesla tako oznanilo, ko je prinesla celo vest, da nastopi g. Benisek že prihodnji (t. j. zdaj že pretekli) pondeljek kot učitelj petja in koncertni vodja možkega in ženskega pevskega zbora in učitelj v „glasbeni šoli“?

Da je bila to res farbarija, nam potrjuje „Slovenec“ in „Slov. Narod“, ki prinašata oznanilo, da se imajo vsi oni, ki se hočejo udeležiti šole pri meščanski ljubljanski godbi, oglasiti pri kapelniku g. Beniseku in pa še posebej „Slovenec“, ki v svoji št. od 12. t. m. prinaša pod naslovom „Neresnična vest“ to-le poročilo: „Soča“ je priobčila vest, da pojde kapelnik „Društvene godbe“ gospod H. Benisek iz Ljubljane v Gorico kot učitelj petja na neki „glasbeni šoli“. Ta vest ni resnična. Prišel ga je res vabit gospod dr. Tuma, a g. Benisek ne namerava slediti dr. Tumovemu vabilu.

Ko smo čitali v ljubljanskih listih omenjeno naznanilo, še nismo mogli reagovali na „Sočino“ farbarijo, kajti mislili smo si, da vsegamogočni gospodje bodo s pomočjo „Narodnega sklada“ priradili poseben „Blitzzug“, ki bode vozil g. Beniseka sem in tje tako, da bode jeden in isti dan deloval lahko pri „Meščanski godbi“ v Ljubljani in pri „glasbeni šoli“ v Gorici. Še le zadnja notica „Slovenca“ pa nas je popolnoma uverila, da je „Sočina“ vest o g. Beniseku prava pravcata farbarija.

Ravno taka farbarija pa je tudi „Sočino“ poročilo, ki pravi: „Odboru se je posrečilo pridobiti tudi g. Fajgelja ml. za učitelja gosli. Z današnjim dnem je že prevzel pouk goslij nadepolne mladosti na tej naši mladi šoli“ — dočim ni g. Fajgelj ml. kakor se nam poroča, o tej stvari ničesar vedel, dokler ni čital sam te farbarije v „Soči“.

Le glede Piceta pravijo ljudje, da vsegamogočni gospodje niso zgubili vse nade, ker — Pice še ni ničesar demontiral.

In zdaj naj še kdo dvomi nad resnicoljubnostjo „naprednega“ glasila! Ali bi ne bil vsakdo lump, ki bi to storil? Altro che „kavci“!

Vprašajo nas, ali ni, sodeč ga po njegovih člankih v „Soči“, A. G—k že zrel za norišnico? Na to vprašanje ne odgovarjamo družega nego da se nam ne zdi vredno pečati se s tem človekom.

Pa saj ni Dorče tisti?! — Berači nam pripovedujejo: Nekomu se je rodila želja po ženitvi. Seveda, ta pa je praktičen mož ter kot tak ne dá mnogo na pesnikove besede: „Ni ženka ni cvenka, pa bati se nič, živi se brez plenka o — peju ko ptič“. On je torej poskusil dobiti si nevesto z „ženkom in cvenkom“. Ali ker je pred take neveste težko stopiti popolnoma praznih rok, je šlo malo trdo, ker v takih slučajih pravijo, da je prvi pogoj za „bodočega“, da ima vsaj stalno službo če nima premoženja. Te pa ta „neki“ tudi ni imel. Tedaj pa si je to stvar tako k srcu vzel, da je začel sanjati o taki stalni službi in glej, sanje so bile tako močne, da je ta „neki“ že mislil, da so — resnica. Šel je in povedal starišem svoje izvoljene te svoje sanje o „stalni službi“ kot resnico. Ali ker je dandanašnji čedalje več nevarnih Tomažev na svetu, ki ne verujejo vsega, kar kdo pripoveduje, so se hoteli o resničnosti teh besed prepričati na onem mestu, na katero so se nanašale. Toda smola je smola! Prepričali so se ti nevarni Tomaži tako, da je ta „neki“ res le samo sanjal ter da nima nobene „stalne službe“. In konec povesti je bil bi, da je ženitve željni „neki“ dobil — „laufpas“.

Vprašamo: pa vsaj vendar ni Dorče ta „neki“? Čeravno je bil Dorče prvi voditelj v „naprednih“ vrstah, prvi dr. Tumov leibgardist; čeravno je bil „brat Dorče“ srditi zaščitnik odlične dame in kovač najgrših napadov na „Centralno posojilnico“, bilo bi nam vendar žal, ako bi ga v zadnjem času začela usoda tako preganjati. Recimo, da bi bil Dorče tisti „neki“; kaj pa „Soča“? Ali ne bode tudi

ona izrekla pomilovanja svojemu sotrudniku in ga vsaj nekoliko potolažila v teh bridkih urah? To bi bila že dolžna storiti, če ne že zaradi družega, pa vsaj iz hvaležnosti, ako je res, da je Dorče daroval „Narodnemu skladu“ 1000 in še več kron.

Aretiranje. — „Corriere Friulano“ od dne 15. t. m. prinaša to-le vest: „Neki Franc Stele, Slovenec, iz Kamnika na Kranjskem, človek okoli petdeset let star, prišel je sem pred letom, da bi podučeval v petju. Zdi se pa, da ima on grde navade, zato je bil včeraj na ovadbo dveh okoli dvajsetletnih slovenskih mladencev odpeljan v zapor.“

Toliko „Corriere“. — Kaj natančnejšega o tem bode najbrže „Soča“ poročala, saj je vzela vendar izključno le ona patent na „Tutti frutti“.

Hic Rhodus, hic salta!

Izpred sodišča. — Anton Drešček z Livka, star 25 let in njegov sovaščan 18-letni Alojz Šekli bila sta obtožena zaradi zločina tatvine in pa zaradi zločina, da sta falsificirala občinski pečat in županov podpis. Glede prvega zločina bila sta oproščena, a glede družega sta bila obsojena vsaki na en mesec ječe. Oba sta jako pridna in delavna „napredna“ agitatorja.

Dvojni samomor. — V sredo zjutraj malo pred peto uro, sta skočila v Sočo pri pevskem mostu raz skalo 33-letni Josip Candutti, črkostavec v Seitzovi tiskarni in bivši odgovorni urednik lista „Il Friuli Orientale“ ter njegova prijateljica Marija Grusovin delavka v Paternolijevi tiskarni, stara šele 20 let. Candutti je bil zajedno tudi načelnik tukajšnjega socijalno-demokratskega delavskega društva. Uzrok samomoru pri Canduttiju je bil baje ta, ker je bil Candutti kot odgovorni urednik lista „Il Friuli Orientale“ obsojen na dva in pol mesečno ječo s postom vsakih 15 dni in to zaradi tega, ker je ta list ponovno razžalil na časti barona Teuffenbacha, ki je bil potemtakem primoran list tožiti, čemur je sledila obsodba urednika Canduttija pred porotniki v Inomostu; glede Marije Grusovin pa se navaja kot uzrok samomoru to, da njeno razmerje s Canduttijem baje ni ostalo brez posledic. Candutti je bil oče štirih nepreskrbljenih otrok. Obadva sta stanovala v jedni in isti hiši pri mostu. V pismu, katero je pustil Candutti svoji ženi in v katerem jo prosi odpuščanja, navaja kot jedini vzrok njegovo obsodbo. Tri dni pred samomorom sta se oba podala v Trst od koder sta se vrnila v torek po noči. Predno sta skočila v vodo, sta se zvezala; on je odložil na breg klobuk, ona pa lasnike. V vodo skočiti so ju najprej videli mesarji gosp. Fogarja in potem delavci in kmetje. Prvi hip sta se prestrašila vode, in začela klicati na pomoč, a ker sta bila zvezana, se nista mogla več rešiti in kmalu sta izginila v globočini. Ljudi se je takoj nabralo polno na mostu, ki so gledali grozni prizor, ne da bi jima mogli pomagati. Celih pet ur sta se nahajala v globočini vode, kjer sta našla smrt. Še-le okoli 11. ure so ju potegnili iz vode v bližini Sušičeve vrvarne ter ju položili na skalo ob vodi. Ljudstva se je nabralo ogromno na bregu, ki so ju gledali iz višine obrežja. — Pozneje je prišel dr. Pittamitz, ki je konstatiral njiju smrt; prišedši mrtvaški voz pa ju je odvedel v mrtvašnico na pokopališče, kjer so ju v četrtek zvečer ob 7. uri pokopali. — Ljudstva se je nabralo pri pogrebu na pokopališču polno kjer je imel soc. dem. Zei nagrobni govor. Pogreb je bil seveda brez duhovna. Canduttijevo rakev so nosili črkostavci.

Iz Kostanjevce na Krasu nam pišejo: Pri nas v Kostanjevici je „naprednost“ v polnem cvetu. To spoznanje dobiš najprej, ako količkaj neprevidno stopiš na naše cerkvene stopnice. Te so ti tako umetno zložene, da si, ako ne paziš, lahko glavo razbiješ.

Drugo spoznanje o kostanjeviški „naprednosti“ pa dobiš, ako stopiš na tukajšno živinsko plemensko postajo, katero ima naš „napredni“ podvoditelj. Ta postaja je na tako lepem kraju, da jo vidi lahko vsak — otrok in je torej velika „moralna vzpodbuja“ za — nedoraslo mladino, ki brije svoje šale iz tega — kar vidi. ... Morda bi vendar kazalo, ako bi si merodajni zastopi te šale nedoraste mladine vzeli malo bolj v preudarek in dobili kak primernejši prostor za to — postajo.

Velik požar na Srpenici. — Pri-poveduje se nam, da je v sredo popoldne nastal na Srpenici ogenj, ki je uničil 12 hiš in 3 gospodarska poslopja. Od hišnih posestnikov da je bilo zavarovanih le 10, dva pa da nista bila zavarovana. Sodi se, da bi bili otroci zakrivilili požar.

Hranilnica in posojilnica v Cerknem je imela prometa v mesecu aprilu t. l. 71.884 kron 42 vin. Prejetih hranilnih vlog 26.237 kron 70 vin; izplačanih hranilnih vlog 29.845 kron 29 vin. Dana posojila 9.101 kron, vrnena posojila 3.327 kron 20 vin.

Kolavdacija bovškega mosta je določena na dan 21. t. m. (sredo) pop.

Opozorjamo vse naše vinogradnike na vinsko poskušnjo, katero priredi c. kr. kmet. društvo v Gorici dne 25. t. m.

Sneg in slana na Goriškem. — Ker je minule tedne zapadel v gorah sneg, imeli smo nekatere dni zjutraj slano. V braniški dolini je slana vničila nad polovico vinskega pridelka. Mnogo škode je po Vipavskem napravila tudi burja. Po Krasu je slana, zmrzav in burja napravila velikansko škodo. Vse je oguljeno in zbito. Na mlade svilopreje vpliva vreme najneugodnejše.

Razpis služb. — V tolminskem političnem okraju so razpisane sledeče službe: 1. def. nadučitelja-voditelja tro-razrednice v Cerknem; 2. def. učiteljice v Cerknem; 3. def. učitelja-voditelja enorazrednice na Idriji; 4. def. oziroma prov. učitelja enorazrednice v Idrijskem; 5. def. oziroma prov. učitelja-voditelja v Logu s podružnico v Strmcu; 6. def. oziroma prov. učitelja-voditelja enorazrednice v Nemškemrutu; 7. def. oziroma prov. učitelja-voditelja na Selih s podružnico v Rutih; 8. def. oziroma prov. učitelja-voditelja enorazrednice na Št. Višigori; 9. def. oziroma prov. učitelja podružnice Čadrg-Zadlaj; 10. def. učitelja-voditelja enorazrednice na Žagi. Prošnje pošlje naj se predpisanim potom c. kr. okrajnemu šolskemu svetu tekom šestih tednov od dneva razpisa naprej. S temi službami so združeni dohodki določeni v deželni postavi z dne 6. oktobra 1900 št. 26.

Ekscelencija baron Rinaldini, bivši tržaški namestnik, je moral dati slovo službi pri Lloyd, ker je moralno sokriv na žalostnih posledicah februar-skega štrajka v Trstu. — Tako poročajo časopisi.

Novi stolni prošt v Ljubljani. — Dunajska „Wiener Zeitung“ objavlja imenovanje ravnatelja ljubljanskega semenišča preč. g. prelata dr. Ivana Kulavica stolnim proštom v Ljubljani.

Novi akordi, št. 6 prinašajo sledečo vsebino: 1. Triglavsko koračnica za klavir, zl. Josip Ipavc. Skladba, katere trio sloni na napevu zl. dr. B. Ipavca, je povsem klavirju primerna, impozantna, in se bode dokaj priljubila. Tehnični del te skladbe največ obstoji iz skakujočih oktav; zato pa je potreba imeti močne in vsrajne roke. 2. Klevetnikom Hrvatske, zl. F. S. Vilhar. Op. 235. Muški zbor. Skladatelj zna izborni pogoditi jugoslovanski značaj. Dolga in precej utrudljiva pesem zahteva čilih pevskih močij. 3. Zvezde žarijo, zl. Jos. Prochazka, za en glas in klavir. Obsirna skladba je vseskozi elegantna; spremljevanje moderno ter interesantno. 4. Bagatela za klavir, zl. dr. Gojmir Krek. Skladbica je fina in prav melodijska. 5. Slavnostna predigra za orglje, zl. Stanko Premrl. V prostem zlogu pisana predigra je mogočna, krepka in bo donela na dobrih orgljah mogočno. 6. Lipa, za mešan zbor, zl. Emilij Adamič. Skladba je prav čedna. 7. Polka française, za klavir zl. dr. Gojmir Krek. Vrla skladba iz peresa g. urednika.

S to številko je zaključen prvi letnik Novih akordov in prav zelo nas veseli, da bodo N. a. še z naprej izhajali v znanih oblikah. Iz vsebine I. letnika posnamemo, da je bilo v njem za klavir dvoročno 15, a četeroročno 1 skladba; za 1 glas in klavir 10; za 2 glasova in klavir 2 skladbi; za gosli in klavir 2 skladbi; za orglje oziroma harmonij 4 skladbe; za četerospev 2 skladbi; za mešan zbor a capella 5 skladb; za mešan zbor in orglje 1 skladba; za moški zbor 8 skladb; za bariton, moški zbor in klavir 1 skladba; za ženski zbor 2 skladbi. Vsem skupaj je bilo v I. zvezku 52 skladb. Ni potreba komentara za tako različnost in vrline ponujenih skladb za 8 K. — Ob enem naznanjam preč. cerkvenim oskrbnikom in gg. organistom, da je pri Blazniku v Ljubljani ravnokar izšlo mojih 11 Tantum ergo za moške zборе. Ker je cena zvezku neznatna, je najbolje, da si vsakdo naroči zvezkov po številu pevcev; saj vajeni pevci pojejo dandanes vse iz partitur in tako je mudno odpisovanje izključeno. Zvezkov se je tiskalo le 120; zato naj se vsakdo z naročilom pohiti.

Danilo Fajgelj.

Potres v Zagrebu. — V torek 12. t. m. ob 1 uri 10 minut popoldan je bil v Zagrebu zopet precej močan potres, ki je pa trajal le kratek čas.

Neapeljski ognjenik je h kratu začel močno bruhati in vlada mnenje, da je to v zvezi z nesrečami v Antilah. Javna oblast v Neapolju je izdala oklice na ljudstvo, da je možna velika nevarnost. Vsled tega je nastal velik strah med prebivalstvom okoli Vezuva, zlasti pa v Neapolju. Vse beži kar more. Vulkan bluje čedalje huje. Iz žrela ognjenikovega se že razli-vajo potoki ognjene lave v dolino. Zaporedoma vrže Vezuv iz sebe ognjene kose, ki se kakor bombe razpočijo z velikim treskom. Strah je neopisen.

Elementarna katastrofa na Antilah. — Poročila o groznih nesrečah v tem srednjeameriškem ozemlju se množe od dne do dne. Zadnjič smo le poročali, da je izbruhnil že 50 let počivajoči vulkan Mont Pelée ter da je pokončal v njegovem podnožju ležeče mesto St. Pierre ter mnogo okoli ležečih naselbin, pri kateri priliki je prišlo v malo trenutkih ob življenje 40.000 oseb.

Zdaj pa prihajajo poročila o čedalje večjih grozotah v tem ozemlju. Za otokom Martinique je prišel na vrsto otok San Vincent, na katerem je grozen ognjenik Souffriere. Le-ta je začel nenadoma bruhati in je zalil z gorečo lavo vse naselbine ležeče v bližini. Število žrtev prvega izbruha znaša 2000 oseb. Zaporedoma se je začelo odpirati vse vulkanično pogorje v Antilah in bruhati lavo. Vulkanični izbruh se raztezajo notri do Meksike. Tudi silni vulkan Pico de Colina se je začel pripravljati na izbruh; v njegovem notranjem strašno buči in na mnogih krajih se delajo razpoke, iz katerih se kadi. Prebivalstvo iz njegove bližine trumoma beži. Tudi vulkan Dona, ki je stal že mrtev 30 let, se je odprl in iz njegovega žrela se vzdiguje dim in smrdljivi sopari. Tudi na otoku St. Tomas se je začela tresti zemlja. Ljudje zapuščajo tudi ta otok. V severni Ameriki pa je začel bruhati ognjenik Monte Jona. Sploh so geologi mnenja, da se bo otok Martinique, in vsi drugi otoki p o g r e z n i l i, ker je vsled erupcij izvo-tleno vse osrčje otokov.

Naravnost grozne in neopisne so posameznosti pri tej prirodni nesreči, katera je pokazala, kolika je v primeri z silami prirode vsa moč človeška. — Danes sta otoka Martinique in S. Vincent popolnoma izgubila svojo prejšnjo obliko. Vse površje je razvrženo, kjer so bile prej gore, so zdaj doline in globoki kotli, a kjer so bile prej doline, so zdaj hribi. Vsi nasadi so kar izginoli, ker so deloma zgoreli in deloma izginili v globočino. Na obeh otokih se je odprlo polno razpoklin in propadov, iz katerih sili dim, strupeni plini in plamen. Zlasti je severni del otoka Saint Vincent popolnoma razdejan. Ladije ne morejo blizu, ker je morje tako razburkano, da ne more ploviti noben brod, tudi so se dvignila morska tla tako visoko, da ladije ne morejo k bregu.

V mestu St. Pierre vlada strah in groza. Tam ni sledu o življenju. Po vseh ulicah leže kupi mrličev, vsi z obrazom obrnjenim k tlem. Poroča se, da se je večina ljudi zadušila od strupenih plinov. Ti plini provzročajo tudi, da so se mrlič čudno napeli in da vre iz njih drobje. Ker je tudi morje stopilo visoko čez obrežje, odnaša veliko število mrličev, ki plavajo med ladjami po morju in jih požirajo morske zverine.

Na otoku Martinique je večina prebivalcev temnokožcev, v St. Pierreu je bilo le kakih 1000 Evropejcev, posebno Angležev in Francozov. Na vsem otoku razun morske ni ene kapljice vode, ker so reke in potoki ali izginili v globočino ali pa jih je posušila goreča lava.

Ta nesreča je silno pretresla vso javnost, vsa politična vprašanja so stopila skoro v ozadje; vse države tekmujejo v tem, da priskočijo na pomoč ponesrečenim, v vseh zbornicah so se stavili predlogi za podporo ponesrečenim, kajti na stotine rodbin, ki so imele na otokih svoja posestva ali denarne uloge so gmotno popolnoma uničene. Ves promet je pretrgan. Francija je dala za prvo silo 90.000 frankov, Amerika 200.000 dolarjev, ruski car 25.000 rubljev, laški kralj 15.000 frankov, nemški cesar 10.000 mark, tudi italijanska zbornica je določila podporo. — Poroča se, da so tudi mesta Le Corbet, Le Precheur, La Grande Riviere in Macouba zadeta po erupciji. Škoda se sploh ne da ceniti.

Narodno gospodarstvo.

Grenko mleko.

Jedna najpogostejših mlečnih izprememb, ki nam niso ljube, je grenkost mleka. Ako hočemo priti na pravi sled tej mlečni napaki, moramo najpreje določiti, je-li imajo vse, ali samo posamezne molže to napako. Velikokrat zamoremo to vže me molžo določiti, večinoma pa

se grenkoba še le pozneje jasno pokaže, ko je mleko vže nekaj časa stalo. Zato se priporoča, dvomljivo mleko v zaznamovanih steklenicah shraniti in je čez 24, 36 ali 48 ur preskusiti na njega okus. Ta napaka se pogosto nahaja pri staromolznih kravah, ki so že visoko na času, ker se tu mleko nič več pravilno ne tvori. Proti temu ni nobega drugega sredstva, nego prizadeto mleko posebej porabiti, ozir. pokrmiti ali še bolje dotične krave postaviti, če mogoče na suho, kar ni samo za kravo, ampak tudi za mladica velike vrednosti. Da mleko zagreni, more biti vzrok tudi vnetje vimena. Tudi tako mleko je treba posebej porabiti, kajti čisto malo takega mleka pridejanega k dobremu, isto lahko popolnoma pokvari.

Ako je mleko vseh krav koj po molži grenko, tedaj mora biti vzrok pokvarjena krma. Tako zamore biti vzrok grenkobe n. pr. pesa posebno taka, ki je trpela vsled zmrzline, ravno tako krmila z grenčicami, stare pokvarjene ogrščine in olj-nate pogače, plesnjiva in zažuhla mrva, slama itd.

Ako hočemo zvedeti, ali tu tiči pravi vzrok bolezni, moramo krmljenje spre-meniti. Slednjič zamore tudi močno plesnjiv nastilj provzročiti grenkobo mleka.

Ako pa nastopi grenkost še-le čez nekaj ur, potem imamo pred seboj gnjiloben razkroj mleka, ki ga provzročajo majčkena bitja, bakterije ali glivice, ki so se naselile v hlevu na vimenu krav ali v mlekarji na mlečni posodi in ki od tod prehajajo v mleko. Ako nekaj časa hladimo, ozir. hranimo mleko v kakem drugem, ne navadnem prostoru, bomo kmalu iztuhali, če je prostor vir okuženja. Pri tem lahko omenimo, da se mleko v hlevu lahko okuži, ako še tako pazimo na čistoto. Zlo se odpravi še le tedaj, ako se hlev temeljito osnaži in vsi leseni deli dobro namažejo s sveže žganim ap-nom, dalje, če se vime z mlačno vodo izpira, kateri smo prilili nekoliko karbolne kisline. Ako imamo pa vzrok mi-slit, da je mlekarski prostor vzrok bo-lezni, potem moramo ta prostor, popolnoma ga izprazniti, temeljito razkužiti. Orodje in stroje, kakor tudi prostor sam je treba z vročo vodo izkrtati. Dobro prezračeni prostor se potem izpostavi skozi 12 do 24 ur razkužujočim žveplenim parom; ko smo ga dobro prezračili, ga zopet lahko rabimo. Ako hočemo biti popolnoma gotovi, potem se svetuje, tudi stene na novo pobeliti.

Br. 1104.

Razpis dražbe.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo novega poslopja za jed-norazredno ljudsko šolo v Vipolžah.

Sklicna cena je 13.000 kron.

Načrti, prevdarek in gradbeni pogoji so razgrnjeni na ogled v uradu c. kr. okr. šol. sveta v navadnih uradnih urah.

Sprejemajo se le pismene po-nudbe, katerim je treba priložiti 5-odstotno varščino.

Rok za vlaganje ponudb poteče dne 5. junija 1902 ob 12. uri opo-ludne.

C. kr. okrajni šolski svet

v Gorici, 12. maja 1902.

Predsednik:

Attems I. r.

Po zmerni ceni je na prodaj
lep, viseč

svetilnik (kloča)

ki je posebno pripraven za male cerkve na deželi. — Več se izve pri našem upravnistvu.

Prekrasna in
nova razsvetljaval

Vinko Bandelj

v Dornbergu

posojuje za javne veselice po g. Luzniku dobljene svetilnice ter se priporoča pri-reditjem veselice, da ga blagovolé po-češčeavati s svojimi naročili.

Oddaljeni lahko pišejo in prav je, da se piše 8 do 14 dni pred rabo.

Okrajna posojilnica v Bovcu,
registrovana zadruga z neom. zavezo,
bode imela svoj

redni letni občni zbor

dne 25. maja 1902.

v gostilni pri „Huberju“ ob 4. uri pop.

Dnevni red:

1. Sprememba pravil.
2. Potrjenje računa za leto 1901.
3. Izvolitev načelstva.
4. Izvolitev nadzorstva.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Privoljenje nagrade načelstvu.

V Bovcu, 17. maja 1902.

Načelstvo.

V fotografskem atelijeju A.
JERKIČ, Gorica, Gosposka
ulica 7, sprejme se takoj

star nad 15
učenec, let pod ugod-
nimi pogoji.

Zobozdravniški
atelier je otvoril
dr. B. Pikl
v Gorici,
Via Teatro šte. 10
in ordinira od 9.-12.
dop. in od 2.-5. pop.

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,
sprejema hranilne vloge, katere ob-
restuje po 4 1/2 polmesečno;
nevdignene obresti pripisuje konec leta
h glavnici. Rentni davek plačuje poso-
jilnica sama.

Daje posojila udom na osebni
kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2.
Sprejema člane z glavnimi de-
leži po 200 K in z opravičnimi
deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune,
katere obrestuje po dogovoru. Za nala-
ganje in vračanje so na razpolago po-
ložnice c. kr. poštne hranilnice, tako da
je mogoče poslati denar brez poštinih
stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8-12.
ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrčkih
tudi popoldne od 2-4 v ulici Vetturini 9.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. šte. 25.
(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnidarskič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga
mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih
najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

„Universale“

splošna ljudska zavarovalna
družba,

Ravnateljstvo: Dunaj I., Schotten-
ring hiš. šte. 8 (v lastni hiši).

Polno vplačana delniška glav-
nica 2.000.000 K. Garantijski za-
klad 8.700.433-56 K. Njena posest
hiš na Dnnaju, ki so popolnoma
nezadolžene, reprezentuje sama
vrednost okoli 3 milijone K. —
Ustanovljena je po § 16 ministe-
rijalnega ukaza z dne 5. marca
1896 R—G. Bl. 31 vis. c. kr. mi-
nisterstva notranjih zadev.

Glavni zastop v Gorici prej
v ulici Morelli št. 6, zdaj pre-
seljena Via Corta št. 3.

Gostilna

„Vinarskega in sadjarskega društva za Brda“
v Gorici, ulica sv. Klare št. 15

toči pristna bela in črna vina iz društ-
vene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže
z okusnimi jedili. — Na razpolago so
hlevi za živino in dvorišče za krogljanje.
Za obilen obisk se toplo priporoča
svojim rojakom

Anton Gerbec,
gostilničar.

„Krojaška zadruga“, vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica hiš. šte. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga
za ženske in moške obleke, za vsak
stan in vsak letni čas v največji
izberi, kakor: sukno, platno, prie-
nino, Chiffon, oksfort, srovice, vsa-
kovrstne preproge, zavese, namizne
prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce,
Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga
vsakovrstnega trdega in mehkega
koroškega in kranjskega lesa ter
pohišstva, rakev (trug), vinskih po-
sod, stiskalnice za vino in sadje
vsake velikosti, kakor tudi krat-
kočasnih iger slovenskih „Mari-
janje“ t. j. ličnih in trpežnih
miz iz trdega lesu, ki imajo
znotraj tro- ali štiridelno keg-
ljišče z vrtenici in kegljavnično
blagajno po najnovejši sestavi, za
krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, zagotavlja naj-
hitrejšo postrežbo in jako nizke
cene.

Odlikovana

kleparska delavnica

Artur Makutz,

Gorica, Ozka ulica št. 1,

Priporoča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih
izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo žlebov vseh vrst za nove stavbe,
oziroma preskrblja iste v najkrajšem času. — Prevzema naročila za vpe-
ljava strel vodov, tudi pozlačenih. — Izdeluje pumpe za vodo. Pri-
reja vpeljavo vode iz cevi vsake vrste. — V lastni zalogi ima stroje
za žveplanje sodov iz cinkanega železa, škropilnice proti perono-
spori ponovljene po Vermorelovi sestavi; mehove za žveplanje grozdja
raznih sistemov itd. — Postrežba točna. Cene zmerne!

Železnato
vino

LEKARJA
Piccoli - ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe

Edina zaloga na Kranjskem
lekarna

PICCOLI

„pri Angelu“ v Ljubljani,

Dunajska cesta

Polliterska steklenica 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar
GABRIEL PICCOLI v Ljubljani točno
ako se mu pošlje znesek po pošttem
povzetju.

Dobiva se tudi v lekarnah v Gorici, Tolminu,
Trstu, Istri in Dalmaciji po 2-40 K steklenica.

Konjedic & Zajec

v Gorici

pred nadškofijo št. 5. Via Caserma št. 15.

Za vinorejce!

Peronospora škropilke najboljše vrste in njih posamezne
dele, cepilne nože, gumijevе trakove za zeleno cepljenje
črne in rujave, zajamčene kakovosti. Pocinkane ograjne
mreže in trnjeva žica!

Za stavbarje!

Za čas stavbe priporočata svojo veliko zalogo vseh
stavbenih potrebščin, kakor: cement, stavbene nosilce, vse
potrebne okove, orodje itd. itd.

Nizke cene!

Postrežba poštena!

Naznanilo.

Podpisanec, večletni hotelier v Pulju, naznanjam
slavnemu občinstvu, da sem otvoril svojo, po najno-
vejših zahtevah urejeno in opremljeno

kavarno „Central“,
na Travniku.

V njej bo p. n. gg. gostom na razpolago poleg
treh biljardov tudi okoli 100 časopisov najrazličnejše
vrste. Zagotavlja najskrbnejšo postrežbo v vsakem
obziru, prosim blagohotne podpore z obiskovanjem ter
se beležim z vsem spoštovanjem udani

Filip Pečenko.

P. S. Ako kdo izmed gosp. ni prejel naznanila,
katera sem razpošiljal te dni, prosim da mi
blagohotno oprosti.